

مرکز مدیریت حوزه علمیه قم

معاونت آموزش

مدیریت امتحانات

بسمه تعالی

امتحانات ارتقایی - مرداد ۱۳۸۸

پاسخنامه

پایه :		۹	موضوع :	تفسیر ۲
تاریخ :		۸۸/۵/۲۴	ساعت :	۱۶

نام کتاب: تفسیر المیزان، جلد سیزدهم، سوره مبارکه اسراء

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. واژه «سری» و «اسراء» به چه معنی است؟ د ۷ آسان

- ا. اولی به معنی سیر دادن و دومی به معنای سیر کردن شبانه است ب. مصدرند از باب سری - یسری (سیر دادن)
- ج. هر دو به معنای سیر و حرکت است د. هر دو به معنای سیر در شب است

۲. واژه «دعا» در آیه شریفه «ویدع الانسان بالشّرّ دعائه بالخير» به چه معناست؟ ب ۴۹ آسان

- ا. آنچه به لفظ دعا باشد (درخواست زبانی) ب. مطلق طلب، قولی یا عملی
- ج. درخواست چیزی از کسی د. اولی به معنای دعا و دومی به معنای نفرین

۳. مراد از «مرح» در آیه شریفه «ولا تمش فی الأرض مرحاً» چیست؟ ب ۹۶ متوسط

- ا. هر نوع خروج از حد اعتدال است ب. تکبر و خود بزرگ بینی است
- ج. همان معنای لغوی آن مراد است د. هر نوع خوشحالی و خنده زیاد است

۴. کفار چه «رأس المالی» دارند که خداوند می فرماید: «ولا یزید الظالمین الاّ خساراً»؟ ج ۱۸۴ آسان

- ا. عقل ب. پیامبران ج. دین فطری د. قرآن

تشریحی:

۱. با توجه به آیه شریفه «ویشّر الذین آمنوا و عملوا الصالحات أنّ لهم أجراً کبیراً» آیا می‌شود برای کسی بر خداوند حقی جعل گردد؟ چرا؟ ۴۸ آسان

بلی؛ زیرا هیچ اشکالی ندارد که مؤمنانی که اعمال صالح انجام می دهند خداوند برای آنان حقی را جعل کند، چون زمانی اشکال پیش می آید که شخص دیگری، خدا را بدهکار پاداش مؤمنان نماید.

۲. «املاق» در آیه شریفه «ولا تقتلوا اولادکم خشية إملاق» به چه معناست؟ با این که از دیدگاه قرآن، قتل هر نفس محترمی حرام است، چرا فقط قتل اولاد بیان شده است؟ ۸۵ متوسط

املاق: یعنی فقر و نداری اما این که قتل اولاد گفته شده به این علت است که کشتن فرزند از زشت ترین مصادیق سنگدلی است و یا بدین علت است که اعراب در سرزمینی زندگی می کردند که زیاد دچار قحطی و خشکسالی می شدند و با بروز نشانه های قحطی فرزندکشی می کردند.

۳. آیه «وآتینا ثمود الناقة مبصرة فظلموا بها» را ترجمه کنید. پیامبر قوم ثمود که بود؟ ۱۳۶ آسان

ما به قوم ثمود ناقة دادیم (معجزه ای) که روشنگر بود، پیامبر قوم ثمود، صالح بود.

۴. انسان زنده شده بعد از مرگ، عین انسان دنیوی است یا مثل آن است؟ مستفاد از آیات مربوط به معاد چیست؟ ۲۱۰ آسان
انسان زنده شده در قیامت عین انسان دنیوی است نه مثل آن، و مستفاد از آیات مربوط به قیامت، بازگشت انسان به سوی خدای تعالی و حساب و کتاب و مجازات او بر اساس عملکرد اوست.

۵. طبق نظر مصنف، واژه «کتاب» در قرآن کریم غالباً به چه معنی است؟ چرا فرموده «وآتینا موسی الکتاب» و نفرمود «التورات»؟ ۳۶
واژه کتاب در بسیاری از موارد در قرآن کریم بر مجموع شریعی که بر مردم واجب شده است اطلاق می شود که اختلافات اعتقادی و عملی آنها را داوری می کند تا بفهماند که کتاب مشتمل بر وظایف اعتقادی و عملی است که باید آنها را در مقام اعتقاد و عمل بپذیرند و شاید به همین دلیل گفته است برای موسی (ع) کتاب فرستادیم و نفرمود: تورات دادیم؛ یعنی کتاب نام برده شامل شرایع و احکامی است که اعتقاد و عمل به آن واجب است.

۶. این عبارت را اعراب گذاری کرده، معنای «قول» و «کلام» را بنویسید. «وبالجملة فالذی یکشف به عن معنی مقصود، قول و کلام و قیام الشیء بهذا الکشف قول منه و تکلم، وإن لم یکن بصوت مقروع و لفظ موضوع». ۱۰۹ متوسط
بالجملة فالذی یکشف به عن معنی مقصود، قول و کلام و قیام الشیء بهذا الکشف، قول منه و تکلم، وإن لم یکن بصوت مقروع و لفظ موضوع.
قول و کلام هر چیزی است که معنای مقصود را آشکار نماید اگرچه بدون صوت و لفظ باشد..

۷. معنای لغوی «روح» را بنویسید. منظور از «روح» که مکرر در کلام خداوند به آن اشاره شده چیست؟ ۱۹۵ متوسط
واژه «روح» در لغت به معنای مبدأ حیاتی است که حیوانات به وسیله آن قادر می شوند بر احساس و حرکت ارادی و معنای روح که در بسیاری از آیات قرآن (مکی ومدنی) تکرار شده، همیشه این روح حیوانی نیست و خدای سبحان امر روح را به اوصاف گوناگونی توصیف نموده و چنین استفاده می شود که روح گاهی با ملائکه نازل می شود، گاهی همان است که در حقیقت انسان ها نهفته است و گاهی حقیقتی است که با مؤمنین است و گاهی آن چیزی است که انبیاء با آن در تماس هستند و گاهی روح حیوانی و نباتی مراد است.

۸. مرحوم علامه، معنای صحیح و جامع اقوال مفسران نسبت به آیه شریفه «وشاركهم فی الأموال والأولاد» را چه می داند؟ خلاصه مطلب را بنویسید. ۱۴۶ آسان

شریک شدن شیطان با انسان در مال و فرزند، سهم بردن او از منفعت است مثل این که انسان مالی را از حرام کسب کند که با آن هم انسان به هدف طبیعی خود می رسد و هم شیطان به هدف خود رسیده و یا از راه حلال کسب کند و در معصیت خداوند به کار ببرد و یا فرزندی از راه حرام به دنیا آورد و یا این که از راه حلال، باشد ولی او را با تربیت غیر صحیح یا به غیر آداب الهی تربیت کند که هم او از این فرزند بهره می برد و هم شیطان، هر دو سهیم هستند.

۹. با توجه به سیاق آیه شریفه «ولولا أن ثبتناک لقد کدت ترکن الیه»، «ثبت» به چه معناست؟ جواب «لولا» چیست؟ ۱۷۳ متوسط
عصمت الهی - جمله «لقد کدت ترکن الیه» جواب لولا است.